

U S T A W A

z dnia 19 lipca 1939 r.

o zmianie ustawy o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego.

Art. 1. Wprowadza się w ustawie z dnia 2 lipca 1937 r. o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 464) następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. W trosce o zabezpieczenie bytu osobom, zasłużonym w walkach o niepodległość Państwa Polskiego, ustawa niniejsza zapewnia im pracę lub zaopatrzenie.”;

2) po art. 1 dodaje się art. 1a, 1b, 1c, 1d w brzmieniu:

„Art. 1a. Ustanawia się przy Prezesie Rady Ministrów Opiekuna Głównego i Radę Opiekuńczą nad uczestnikami walk o niepodległość Państwa Polskiego oraz opiekunów okręgo-

wych przy wojewódzkich władzach administracji ogólnej.

Art. 1b. 1. Zadaniem Opiekuna Głównego jest roztaczanie wszechstronnej opieki moralnej i materialnej nad osobami, określonymi w art. 1 oraz współdziałanie w tym celu z władzami, powołanymi do wykonania ustawy niniejszej.

2. Opiekuna Głównego powołuje i odwołuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Opieki Społecznej, przedstawiony przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 1c. 1. Zadaniem Rady Opiekuńczej jest:

- 1) zarządzanie majątkiem, przeznaczonym na cele pomocy materialnej dla osób, określonych w art. 1;

2) wydawanie opinii w sprawach, objętych art. 5 ust. 2, art. 6 ust. 2, art. 7 ust. 3, art. 8 ust. 2 i art. 14 ust. 6;

3) rozpatrywanie spraw, przekazanych jej przez Opiekuna Głównego.

2. Rada Opiekuńcza jest osobą prawną.

3. Członków Rady Opiekuńczej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Ministra Opieki Społecznej, przedstawiony po zasięgnięciu opinii Opiekuna Głównego.

4. Organizację Rady Opiekuńczej i sposób zarządu majątkiem, określonym w ust. 1, oznacza statut Rady, wydany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Opieki Społecznej.

5. Opiekun Główny sprawuje kontrolę nad działalnością Rady Opiekuńczej.

Art. 1d. 1. Minister Opieki Społecznej na wniosek Opiekuna Głównego powołuje i odwołuje okręgowych opiekunów nad uczestnikami walk o niepodległość Państwa Polskiego przy wojewódzkich władzach administracji ogólnej oraz oznacza okręgi ich działalności.

2. Opiekun okręgowy pełni w wyznaczonym mu okręgu funkcje, zleczone przez Opiekuna Głównego.”;

3) w art. 2 dodaje się nowy ustęp, jako ust. 2, o brzmieniu:

„2. Pierwszeństwo takie służy również wdowie po osobie, określonej w ust. 1 lub synowi (córcie), jeżeli są żywicielami rodzeństwa do 18 roku życia lub rodziców, pozostałych po osobie zmarłej.”;

4) w art. 3 ust. 1 i 3 po wyrazach: „w art. 2 ust. 1” dodaje się wyrazy: „i 2.”;

ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Pracodawca może wypowiedzieć umowę o pracę, zawartą z osobą, posiadającą warunki, określone w art. 2 ust. 1 i 2, tylko za uprzednią zgodą Opiekuna Głównego, którego decyzje są ostateczne. Opiekun Główny może uprawnienie do wyrażania zgody przekazać opiekunowi okręgowemu. Przepis ten nie narusza przewidzianych w obowiązujących przepisach zasad niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę z ważnych powodów lub z winy strony przeciwnej.”;

ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku niezdolności do pracy osoby, wymienionej w art. 2 ust. 1, prawo zatrudnienia w myśl art. 3 uzyskuje członek rodziny osoby, niezdolnej do pracy, który utrzymuje tę osobę.”;

w ust. 7 po wyrazach: „Ministrami może” dodaje się wyrazy: „na wniosek Opiekuna Głównego lub po zasięgnięciu jego opinii.”;

5) w art. 4 na końcu dodaje się wyrazy: „lub osób, określonych w art. 2 ust. 2 i w art. 3 ust. 6.”;

6) art. 5 ust. 1 lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) rodzicom osoby zmarłej, określonej w lit. a), w przypadku, gdy zmarły nie zostawił wdowy ani dzieci lub gdy pozostała wdowa i sieroty nie otrzymują zaopatrzenia z ustawy niniejszej, a rodzice nie pobierają żadnego za-

opatrzenia ze Skarbu Państwa i nie posiadają środków zapewniających egzystencję.”;

po ust. 1 dodaje się nowy ustęp, jako ust. 2, o brzmieniu:

„2. Zaopatrzenie, przewidziane w ust. 1, może być przyznane również osobom, nie posiadającym obywatelstwa polskiego.”;

po ust. 5 dodaje się nowy ustęp, jako ust. 6, o brzmieniu:

„6. Komisja lekarska I instancji dla funkcjonariuszów państwowych orzeka o stopniu utraty zdolności do zarabkowania (ust. 1). Od orzeczenia komisji lekarskiej I instancji służy w terminie dni 30 odwołanie do komisji lekarskiej II instancji.”;

7) w art. 6 ust. 2 dodaje się zdanie końcowe o brzmieniu:

„Minister Skarbu może przyznać dodatek do zaopatrzenia w wysokości nie przekraczającej 50% zaopatrzenia zasadniczego osobie, odznaczonej Krzyżem Niepodległości z Mieczami, oraz osobie, odznaczonej Krzyżem Niepodległości, która w walkach o niepodległość zajmowała stanowisko kierownicze lub samodzielne albo też w Wojsku Polskim — stanowisko oficerskie lub równorzędne.”;

8) w art. 7 ust. 3 po wyrazach: „ostatnio pobierał zmarły” kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „bądź też do jakiego w chwili śmierci miałby prawo.”;

9) w art. 8 ust. 1 po wyrazach: „z funduszków samorządu” dodaje się wyraz „terytorialnego”, wyrazy zaś: „lub samorządowej” zastępuje się wyrazami: „lub samorządu terytorialnego”;

w ust. 3 po wyrazach: „przepisy ust.” dodaje się wyrazy: „1 i”;

10) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Minister Skarbu lub upoważniona przez niego władza skarbową II instancji przyznaje zaopatrzenie. Od orzeczeń władzy skarbowej II instancji służy odwołanie do Ministra Skarbu w terminie dni 30.”;

11) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zaopatrzenie służy od pierwszego dnia miesiąca, następującego po zgłoszeniu i wykazaniu prawa do zaopatrzenia, w przypadku zaś ubiegania się o zaopatrzenie przed ukończeniem 55 roku życia (art. 5 ust. 1 lit. a) — od pierwszego dnia miesiąca, następującego po wydaniu orzeczenia komisji lekarskiej, stwierdzającego utratę co najmniej 50% zdolności do zarabkowania.”;

12) w art. 14 ust. 1 po wyrazie „kalectwa” dodaje się wyrazy: „nie wyłączając leczenia w specjalnych zakładach leczniczych.”;

dodaje się nowy ust. 7 o brzmieniu:

„7. Sieroty, które utraciły oboje rodziców, umieszczone w zakładach opiekuńczych na koszt Skarbu Państwa (ust. 6), zachowują prawo do zaopatrzenia do ukończenia 18 roku życia z zastrzeżeniem przepisów art. 11 oraz art. 12 lit. d) i e). Zaopatrzenie, należne sierocie za okres pobytu w zakładzie, wpłaca właściwa władza skarbową na rzecz sieroty do jednej z

instytucyj finansowych, którą określi Minister Skarbu.”;

13) po art. 14 dodaje się nowe art. 14a i 14b o brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Sieroty i dzieci osób, wymienionych w art. 2 ust. 1, mają prawo pierwszeństwa przy przyjmowaniu do szkół państwowych i samorządowych oraz korzystania z ulg takich, jakie są przyznawane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dzieciom funkcjonariuszów państwowych w szkołach wyższych, średnich ogólnokształcących i zawodowych, w zakładach kształcenia nauczycieli i w szkołach artystycznych.

2. Sieroty i dzieci osób, określonych w art. 5 ust. 1 lit. a), korzystają z całkowitego zwolnienia z obowiązku uiszczania rocznych opłat administracyjnych, pobieranych w państwowych szkołach wyższych, średnich ogólnokształcących i zawodowych, w zakładach kształcenia nauczycieli i w szkołach artystycznych, jeżeli czynią dostateczne postępy w nauce i zachowują się zadowolająco.

Art. 14b. 1. Osoby, określone w art. 2 ust. 1 i 2, mają przy równych kwalifikacjach pierwszeństwo przy nadawaniu zezwoleń lub zawieraniu umów na sprzedaż wyrobów mono-

polowych, biletów loteryjnych, na prowadzenie bufetów i księgarni kolejowych w przypadkach, gdy przepisy szczególne inaczej nie stanowią.

2. Zrzeszenia przemysłowo-handlowe, złożone z osób, określonych w art. 2 ust. 1, mają pierwszeństwo przy uzyskiwaniu uprawnień, udzielanych zrzeszeniom tego rodzaju.”

Art. 2. Minister Opieki Społecznej ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą niniejszą.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom Opieki Społecznej i Skarbu.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *Stawoj Składkowski*

Minister Skarbu: *E. Kwiatkowski*

Minister Opieki Społecznej:

Marian Zyndram-Kościałkowski